

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.003.18.2019

Pan Andrzej Mozga
Wójt Gminy Godzianów
Urząd Gminy Godzianów
Ul. Klonowa 5, 96-126 Godzianów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/003 – Realizacja dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportu przez gminy z terenu województwa łódzkiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Godzianów ¹ , ul. Klonowa 5, 96-126 Godzianów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Mozga, Wójt Gminy Godzianów, od 2018 roku W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Zdzisław Tuleja (od 2014 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość wymiaru podatków lokalnych. 2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych. 3. Prawdliwość stosowania ulg podatkowych
Okres objęty kontrolą	Lata 2017- 2018 z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Izabela Sawicka, młodszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LLO/56/2019 z 5 marca 2019 r. oraz LLO/79/2019 z 12 marca 2019 r. (akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Podjęte w gminie Godzianów⁴ uchwały dotyczące podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie warunki określone w przepisach prawa. W latach 2017-2018 w Gminie nie prowadzono ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, wymaganej art. 7a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁵. W Urzędzie nie zapewniono dostępu do ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Skierniewicach⁶, stanowiącej podstawę wymiaru podatków. Prowadzono natomiast gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania, którą systematycznie aktualizowano.

Czynności sprawdzające deklaracje podatkowe od nieruchomości od osób prawnych przeprowadzane były w sposób nierzetelny, bowiem nie wzywano podatników do uzupełnienia wymaganych informacji.

Gmina nieskutecznie egzekwowała zaległości podatkowe. Wobec zobowiązanych nie wystawiano upomnień, a jedynie prowadzono czynności informujące o zaległościach drogą telefoniczną.

Ulgą podatkowa (umorzenie zaległości) udzielona została po przeprowadzeniu stosownego postępowania mającego na celu ustalenie zasadności jej przyznania.

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Gmina.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 ze zm.

⁶ Dalej: Starostwo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość wymiaru podatków lokalnych

Opis stanu faktycznego

Według stanu na koniec lat 2017 i 2018 na terenie Gminy obowiązek podatkowy ciążył na 23 podatnikach (osobach prawnych) podatku od nieruchomości oraz trzech podatnikach podatku od środków transportowych.

(dowód: akta kontroli str. 27)

Zrealizowane dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 2.432 tys. zł w 2017 r. i 2.771 tys. zł w 2018 r., w tym odpowiednio 226 tys. zł (9,3%) i 235 tys. zł (8,5%) z podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 17 tys. zł (0,7%) i 12 tys. zł (0,4%) z podatku od środków transportowych od osób prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Uchwalone⁷ w badanym okresie stawki podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz mieściły się w granicach określonych ww. przepisami, z uwzględnieniem maksymalnych wysokości tych stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów⁸. Uchwały nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień.

(dowód: akta kontroli str. 6-26)

W latach 2017-2018 w Gminie nie prowadzono ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, wymaganej art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Wprowadzona od stycznia 2019 r. ewidencja spełniała wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r.⁹ dotyczące tworzenia raportów i zestawień według kryteriów definiowanych przez użytkownika oraz umożliwiała eksport danych do pliku w formacie rozszerzalnego języka znaczników (XML). Dla poszczególnych podatników w ewidencji wskazywano m.in. wartość budowli, powierzchnię gruntów w metrach oraz powierzchnię użytkową budynków.

System nie zapewniał jednak współdziałania z ewidencją gruntów i budynków Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 147-148, 155-156)

Gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania prowadzono w Urzędzie w systemie komputerowym „Auta”. Bazę danych aktualizowano na bieżąco, na podstawie otrzymywanych ze Starostwa informacji o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych.

(dowód: akta kontroli str. 28-29, 131)

Analiza 20 deklaracji podatkowych (po 10 w każdym z lat objętych kontrolą, w tym po 7 dotyczących podatku od nieruchomości i 3 - podatku od środków transportowych) wykazała, że:

- 12 deklaracji złożonych zostało w wymaganym terminie, a 6 - z opóźnieniem wynoszącym od 1 do 8 dni; Gmina w 2018 r. złożyła deklarację podatkową

⁷ Uchwały Rady Gminy: Nr XXI/113/16 z dnia 29 listopada 2016 r., nr XII/56/15 z dnia 26 listopada 2015 r., nr XII/53/15 z dnia 26 listopada 2015 r.

⁸ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. 2016 poz. 779). Obwieszczenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2018 r. (M.P. 2017 poz. 800).

⁹ Rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138), dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej.

z niemal półrocznym opóźnieniem; jedną deklarację podatkową od środków transportowych za 2017 r. podatnik złożył z ponad rocznym opóźnieniem (szkoła będąca jednostką organizacyjną Gminy złożyła w dniu 21 marca 2018 r. deklarację dotyczącą użytkowanego przez tę szkołę autobusu¹⁰, którego właścicielem pozostawała Gmina. W 2018 r. deklaracja dotycząca ww. autobusu została złożona przez Gminę);

- wszystkie deklaracje złożono na obowiązującym wzorze ustalonym przez Radę Gminy;
- w 12 przypadkach stwierdzono braki dotyczące m.in. miejsca położenia przedmiotów opodatkowania, numerów ksiąg wieczystych, okoliczności powodującej złożenie deklaracji oraz wartości poszczególnych środków transportowych. W żadnym z ww. przypadków, organ podatkowy nie zażądał złożenia wyjaśnień, w związku z wystąpieniem ww. okoliczności;
- do 14 deklaracji na podatek od nieruchomości nie były załączone dokumenty źródłowe potwierdzające prawidłowość danych zawartych w tych deklaracjach. W przypadku korekt podatku od środków transportowych spowodowanych powstaniem obowiązku podatkowego bądź zmianami wymiaru podatku dot. czasowego zawieszenia użytkowania lub zbycia środka transportu - każdorazowo załączano dokumenty potwierdzające taki stan;
- w każdym przypadku stawki podatków były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy;
- w odniesieniu do wszystkich deklaracji organ podatkowy przeprowadził czynności sprawdzające jej poprawność, przy czym fakt ten udokumentowano (podpisem, datą oraz stosowną adnotacją) na 16 z nich.

(akta kontroli str. 156-157)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) W latach 2017-2018 w Gminie nie prowadzono – wymaganej art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym. Jak wyjaśnił Wójt, sytuacja ta była spowodowana brakiem środków finansowych na wykupienie oprogramowania.

(dowód: akta kontroli str. 147-148)

- 2) W Urzędzie nie zapewniono dostępu do ewidencji gruntów i budynków Starostwa, stanowiącej - na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne¹¹ - podstawę wymiaru podatków. Wójt wyjaśnił, iż dotychczas w celu weryfikacji złożonych deklaracji posługiwano się bazą danych Geoportalu.

(dowód: akta kontroli str. 148)

- 3) Czynności sprawdzające deklaracje podatkowe od osób prawnych przeprowadzane były w sposób nierzetelny. W 12 spośród 20 analizowanych deklaracji stwierdzono braki w zakresie informacji o miejscu położenia przedmiotów opodatkowania, numerach ksiąg wieczystych, okoliczności powodującej złożenie deklaracji oraz wartości poszczególnych środków transportowych. W żadnym przypadku organ podatkowy nie zażądał uzupełnienia deklaracji lub złożenia stosownych wyjaśnień. Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta, powyższe braki zostały uznane za niemające wpływu na

¹⁰ Autobus ujęty został w środkach trwałych szkoły.

¹¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 2101 ze zm.

prawidłowość złożonej deklaracji, a wykazane przez podatników dane dotyczące przedmiotów opodatkowania były zgodne z ewidencją.

(dowód: akta kontroli str. 130, 156-157)

- 4) Podatek od środka transportowego (autobusu) za 2017 r. uiszczony został przez podmiot¹² niebędący podatnikiem. Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy w zakresie podatku od środków transportowych ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Właścicielem autobusu użytkowanego przez szkołę była Gmina. Wójt Gminy wyjaśnił, iż szkoła należy do jednostek organizacyjnych Gminy i jest finansowana z jej budżetu; podatek odprowadzany był przez szkołę z uwagi na to, iż autobus znajdował się w jej ewidencji środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 80-108, 131)

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych

Opis stanu faktycznego

Stan zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2017 r. wynosił 0 zł, a w 2018 r. – 3 tys. zł. Z tytułu podatku od środków transportowych w badanym okresie nie odnotowano zaległości.

W Urzędzie, raz na kwartał, dokonywano kontroli terminowości wpływu podatków lokalnych poprzez sporządzanie sprawozdań Rb-27S. Odpowiedzialny za to był Referat Finansowy Urzędu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 5, 110-126)

W przypadku dwóch zalegających z płatnościami podatników Gmina nie wysyłała upomnień. Podjęto działania informacyjne, zmierzające do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności. Działania informacyjne podejmowane były w formie rozmowy telefonicznej i nie były rejestrowane w postaci papierowej lub elektronicznej. W trakcie trwania niniejszej kontroli, tj. w dniu 29 marca 2019 r., wysłano upomnienia do obu podatników na kwotę 3,4 tys. zł¹³.

(dowód: akta kontroli str. 151-153)

W Gminie nie wystąpiły przypadki przedawnienia zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 131, 151-153)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Urzędzie, wbrew postanowieniom § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli¹⁴, nie wystawiano upomnień zobowiązanym.

Wójt wyjaśnił, iż podmioty posiadające zaległości były wzywane do zapłaty telefonicznie.

(dowód: akta kontroli str. 151-153, 155)

¹² Szkołę, tj. jednostkę organizacyjną Gminy.

¹³ Dwa upomnienia odpowiednio na kwoty: 2,7 tys. zł i 0,7 tys. zł.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483.

3. Prawdliwość stosowania ulg podatkowych

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie Gminy nie zostały wprowadzone uregulowania wewnętrzne określające szczegółowe zasady i tryb udzielania ulg, umarzania, rozkładania na raty i odroczenia terminu płatności zaległości podatkowych oraz wprowadzające opłaty prolongacyjne. W powyższym zakresie stosowano przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

(dowód: akta kontroli str. 159)

W badanym okresie (w 2017 r.) do organu podatkowego wpłynął jeden wniosek od osoby prawnej o umorzenie podatku od nieruchomości na kwotę 3,4 tys. zł. Wniosek ten został rozpatrzony pozytywnie. Nie wpłynęły natomiast wnioski o rozłożenie na raty ani odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej.

Podjęcie przez organ ww. decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej poprzedzone było przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego. Postępowanie podatkowe w sprawie umorzenia zaległości prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 143-145)

W badanym okresie nie naliczono opłat prolongacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 159)

Wójt sporządził w ustawowym terminie wykaz osób prawnych, którym udzielił ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożył spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶. Wykaz ten zostały podany do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 150)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie dostępu do ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo.
2. Rzetelne prowadzenie czynności sprawdzających.
3. Niezwłoczne wystawianie upomnień w przypadku powstania zaległości podatkowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

¹⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 12 kwietnia 2019 r.

Kontroler
Izabela Sawicka
mł. inspektor k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor

Przemysław Szewczyk
DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.

.....
wicepodpisar

